COLLECTIEF MIDDEN GRONINGEN
Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer

Kwartaalbrief

2021

Foto: Wilco van der Laan

JAARGANG 3, NUMMER 3

JULI - SEPTEMBER

AGENDA

De komende tijd zijn er gelukkig weer meer activiteiten fysiek plaatsvinden. Uitnodigingen hiervoor sturen wij zoveel mogelijk via de mail. Houdt dus goed uw e-mail in de gaten. U kunt ons ook volgen op Facebook, hier brengen wij u ook op de hoogte van activiteiten.

Wat: Zomerse ontmoeting

Wanneer: 10 september

Voor wie: vrijwilligers

Waar: locatie volgt

Lees het volledige eindverslag van GLB-pilot Hoe?Zo! nu op onze website!

Wat: Najaarsbijeenkomst akkervogels

Wanneer: eind september

Voor wie: vrijwilligers/beheerders

Waar: locatie volgt

Wat: Najaarsbijeenkomst weidevogels

Wanneer: eind september

Voor wie: vrijwilligers/beheerders

Waar: locatie volgt

Let op!

In week 31 t/m week 33 is het Collectief Midden Groningen verminderd bereikbaar i.v.m. de zomervakantie.

Wij zijn gedurende deze periode telefonisch bereikbaar op werkdagen van 8.00 uur tot 9.30 uur op telefoonnummer 06 24829189.

U kunt uw vragen ook per e-mail stellen via anlb@collectiefmiddengroningen.nl of info@collectiefmiddengroningen.nl

Vragen of opmerkingen, bel of mail naar:

info@collectiefmiddengroningen.nl

06-23064596 (Isabel)

Bezoek ons op:

www.collectiefmiddengroningen.nl

Wilt u niet langer onze kwartaalbrief ontvangen, dan kunt u zich hiervoor afmelden via isabelweinbeck@collectiefmiddengroningen.nl

INHOUD

Agenda 1

360° Joop van Duijnhoven 3

Even voorstellen: Menze Hofman 4

Portret familie Kruizinga 5-6

BMP telling Sovon 7

Broedseizoen 2021 8

Drone vliegen 9

Excursies en bijeenkomsten 10

Projecten: Kruidenrijk grasland/Prolander 12

Interview Epko Starink (Kaspcreations) 13

Vogelkennis: kluut 14

Goede vooruitzichten voor 2021

Zo is het in het éne voorjaar (te) warm en droog en in het volgende voorjaar (te) koud en nat. Het gevolg: percelen die geheel of gedeeltelijk onder water stonden. En dat brengt weer een hoop improvisatie met zich mee om er toch voor te kunnen zorgen dat we in de winter voedselveldjes hebben staan. Maar de kou zorgde ook voor een verschuiving in de broedperiode van de vogels. Ook de bloemen in de bufferstroken kwamen veel later in bloei. Een groot voordeel van een koud en vooral nat voorjaar was, dat de plasdrassen er prima bij lagen. De pompen konden met gemak de plassen nat houden en de meeste plassen waren dan ook ruim de grootte waarvoor ze waren ingetekend. Er zijn dit jaar bijzondere soorten waargenomen, maar daarover vertellen wij graag in de volgende kwartaalbrief. In deze kwartaalbrief geeft Bauke alvast een eerste indruk van het broedseizoen 2021.

We nemen in deze kwartaalbrief afscheid van Joop van Duijnhoven. Hij heeft zich 3,5 jaar lang ingezet voor het ANLb. Tijdens zijn periode als coördinator ANLb is het beheer flink gegroeid, met name in het gebied Open Grasland waar de plasdrassen ruim verdrievoudigd zijn. Waar flink geïnvesteerd is in kruidenrijke weilanden, juniland en kievitsvelden en bovendien een mooi mozaïek gecreëerd is om de weidevogelgebieden te optimaliseren. De afgelopen maanden heeft Joop zijn kennis overgedragen aan Menze Hofman. Menze stelt zich in deze kwartaalbrief even voor. Hij is inmiddels al werkzaam als meewerkend teamleider binnen het Collectief Midden Groningen.

De voorbereidingen op de overgang naar het nieuwe GLB zijn begonnen. Zoals u al heeft kunnen lezen wordt het ANLb een jaar verlengd om de overgangsperiode te overbruggen. Wij zullen u op de hoogte houden van de ontwikkelingen.

Er worden steeds meer versoepelingen doorgevoerd, waardoor bijeenkomsten en excursies weer mogelijk worden en daar hebben wij erg naar uitgekeken.

Foto: Wim Hartman- graspieper

360° Joop van Duijnhoven

Foto: Koos Koop

Er zijn momenten dat je even stilstaat en terugkijkt op een periode of een persoon.
Dit is zo'n moment. Als bestuur kijken we vanuit onze eigen plek en positie naar Joop. In zijn veelkleurigheid is het beeld wat we van hem hebben, niet te vangen vanuit één plek. Het is meer vanuit een cirkel om hem heen, 360°.

Het was een zonnige dag en de rit naar het stulpje van Joop was aangenaam. Naast een ontmoeting op een bestuursvergadering was dit de officiële kennismaking. Niet alleen met Joop en zijn werk, maar ook met zijn kantoor. Alhoewel de temperatuur in het (buiten)kantoor aangenaam was, zat Joop er met een sjaal. Misschien ook wel voor het knusse gevoel.
Een sparringpartner, kien, alert, vooruitdenkend en met kennis van zaken. Zo heb ik Joop mogen leren kennen! Een mooi mens met hart voor natuur, boeren (mensen in het algemeen), altijd in contact en tegelijkertijd op zoek naar oplossingen, maar ook op zoek naar nieuwe dingen. Met alleen deze samenvatting zou ik Joop echter geen recht doen.

Een kenmerkend beeld van Joop en één van de vele voorbeelden die hierbij hoort is het herpakken van de omgang tussen het CMG en de vrijwilligers. Dat ging niet altijd van een leien dakje, maar met gemak en succes heeft Joop dit opgepakt en kreukels gladgestreken. Daar waar belangen verschillend zijn, kan Joop deze haarfijn in kaart brengen om zo weer samen verder te gaan. Mocht er een oordeel of mening ergens over nodig zijn, dan zal dat rechtvaardig zijn! Een prachtig (bijna vergeet-woord) dat hier bij past is het woord 'schrander'. Synoniemen voor schrander zijn onder andere: vlug, bijdehand, gevat, intelligent, levendig, pienter, slim, snedig, snugger, uitgeslapen, wakker, helder: doorschijnend, doorzichtig, licht, lichtgevend, lucide, lumineus. Oftewel een prachtig beeld van allerlei kanten van Joop.

In het rijtje staat ook vlug. De snelheid van schakelen en reageren moeten we bij Joop zeker niet uitvlakken! Uit de dagelijks praktijk van het leven blijkt echter ook dat kwaliteiten een valkuil kunnen zijn, zeker als er het woordje té bij komt. Wellicht is de tijd die Joop bij het CMG heeft doorgebracht té snel gegaan en met pijn in het hart nemen we dan ook afscheid! Voor Joop breekt er een nieuwe tijd aan, waarin hij de zon naar believen op kan zoeken, omdat dat 'lichte' ook zeker bij hem past! Lekker actief zijn, met een focus op het volgen van zijn pad, samen met zijn partner en de nieuwe pup…

Joop het ga je goed op je pad en je bent altijd welkom om gevraagd en ongevraagd je scherpe blik over het CMG te laten gaan!

-Het bestuur

Ik wil u graag bedanken voor de samenwerking in de voorbije 3,5 jaar. Ik dank het bestuur van CMG die mij de kans bood om in dit inspirerende werkveld actief te zijn. Het was voor mij een boeiende periode. Ik denk graag terug aan de vele ontmoetingen tijdens een (nieuwjaars-)bijeenkomst. Soms aan een (keuken)tafel, soms online achter de computer, soms in het veld. Het was echter niet alleen maar een boeiende periode. Ik begon aan dit werk vanuit de drijfveer om iets te doen wat er toe doet. Dat spreekt mij persoonlijk aan. Dat vind ik in dit werk.

Mijn afscheid in mijn rol als coördinator bij CMG valt samen met een goed vogeljaar. Er is heel veel geïnvesteerd in effectief beheer, mede dankzij input van en monitoring door vrijwilligers. Ook vogelsoorten die kritisch zijn als het gaat om de biotoop die ze uitkiezen, kunnen we dit seizoen op onze percelen broedend waarnemen. Een goede biotoop neerleggen, dat lijkt steeds beter te lukken, dankzij enthousiaste beheerders. En voor volgend jaar zijn er al weer afspraken voor verdergaande verzwaring. Er liggen immers grote uitdagingen.

Dank iedereen voor de samenwerking in de afgelopen jaren. Ik blijf graag met u actief in het agrarisch natuurbeheer. Er is nog veel werk te verzetten. Voor nu ga ik genieten van vakantie. Dat kan weer nu de corona luwt en het mondkapje aan de wilgen hangt. Na mijn vakantie ga ik aan de slag, wellicht als ZZP'er of anders, in dit werkveld. Tot ziens!
Met vriendelijke groeten, Joop

Foto: Wilco van der Laan

Afscheid Joop, Gerben en Jan

Op zaterdag 26 juni heeft het team en het bestuur afscheid genomen van Joop maar ook van Jan en Gerben. Vanwege de coronamaatregelen hebben wij dat afscheid destijds moeten uitstellen. Vandaar dat wij dat dit keer afscheid namen van drie personen. Monique was helaas verhinderd. Wij bedanken hen allen voor hun inzet bij het collectief!

Foto: Koos Koop

Beste allemaal,

Agrarisch natuurbeheer is onlosmakelijk verbonden met het platteland. Daarvoor hebben wij als rentmeesters een grote verantwoordelijkheid.

De komende decennia krijgen we meer en meer een “strijd” om het beschikbare oppervlak, de schreeuwende vraag naar betaalbare woningen, de stikstofruimte om woningen te bouwen die nu bij de agrarische bedrijven ligt en de roep om behoud van de natuur waar wel een natuurbeleving voor de burger bij hoort.
Meer en meer zullen we in gesprek moeten blijven met de diverse belanghebbenden. Zo kunnen we een toekomst houden voor de natuur in het algemeen en de boerenlandvogels in het bijzonder, naast de bestaande agrarische bedrijven die hun inkomen verdienen.
Boer en natuur heeft mij altijd beziggehouden en als boerenzoon sta je dicht bij wat er op het land gebeurt. Vanuit het ouderlijke gemengde bedrijf hebben wij altijd meegedaan aan akker- en weidevogel beheer: het markeren van nesten, rietsloten beheer en met het weiden en maaien rekening gehouden met de dieren in het veld.
Met veel plezier werk ik sinds mei 2021 voor ons mooie collectief en graag zet ik mij samen met de collega’s in om mee te werken en te denken over deze vraagstukken en uitdagingen.

Wie is Menze Hofman? Ik ben 50 jaar, getrouwd met Ina en vader van 3 dochters (20, 18, 12) en woon op het Hogeland in Leens. De afgelopen 14 jaar heb ik als vestigingsleider en planner gewerkt bij Abiant Uitzendgroep, daarvoor 10 jaar als planner bij Koop Landbouw in Usquert, en 3,5 jaar als aardappelkeurmeester bij Lamb Weston Meijer in de Eemshaven.

Verder mag ik graag lezen, wandelen, hardlopen, klussen en ben ik bestuurslid van het Hertenkamp in Leens. De komende periode zal ik mij nog verder inlezen en kennismaken met velen van jullie.
Ik ben bereikbaar via mobiel 06-24829189 of mail menzehofman@collectiefmiddengroningen.nl

Tot ziens, Menze

Portret van Linda, Margreet, Erik en Zwannie Kruizinga

We zitten aan tafel bij Linda, Margreet en moeder Zwannie Kruizinga. De boerderij ligt vlakbij Stedum in het gebied van Crangeweer. Dat is al jaren een goed weidevogelgebied in de provincie Groningen. Hier is Zwannie met haar man Tonnie begonnen met boeren. Zwannie: "Voor 2000 waren we al bezig met later maaien, allemaal om de weidevogels een goede plek te bieden. We hadden geen intensieve veehouderij, niet zo lang geleden hadden we nog 45 gruttoparen op ons land, nu zijn het er ongeveer 10. Ik vind het nog steeds geweldig om alarmerende grutto's boven je hoofd te zien hangen. Op 28 bunder werden gras, tarwe en bieten verbouwd, het hooi hielden we voor ons zelf. Tonnie was naast het werk op de boerderij ook actief als vee- en foerage handelaar. In 1970 zijn we getrouwd. In 1989 zijn we gestopt met melken en is het melkquotum verhuurd en in 2000 verkocht. Nu lopen de koeien van een boer op ons land en hij levert ook de ruige mest in het voorjaar."

> '…niet zo lang geleden hadden we nog 45 gruttoparen op ons land, nu zijn het er ongeveer 10.'

Maatschap

Linda: "In 2018 is onze vader Tonnie overleden. We hebben nu samen met Zwannie een maatschap gevormd. Ik woon met mijn man en zoon Robin in Loppersum en werk bij DUO en de Ezelsbrug. Dat is een boerderij van vrienden waar zorg en leren bij elkaar komen voor schooluitvallers." Margreet: "Ik heb samen met mijn man een aannemersbedrijf in Ten Post en we hebben twee dochters Marleen en Hester. Ons eigen huis en loods hebben we zelf gebouwd en ik doe de administratie voor het bedrijf."

Afrastering

Beiden: "Er is 17 hectare weidevogelbeheer en alles is kruidenrijk minus de plasdras. Maar dat was eigenlijk altijd al zo. De plasdras van 0,3 hectare die er sinds oktober 2018 ligt heeft wel de nodige problemen gehad. Het water liep steeds weg, het advies was om de drainage kapot te maken en dat hebben we toen gedaan. Het waterpeil blijft nu goed staan. Momenteel liggen er 4 plasdrassen redelijk dicht bij elkaar, die van ons, Sevenhuysen, Dekens en Pieter Berend Slager. De laatste heeft dit jaar ook nog een kievitsakker. Voor dit jaar staat er bij ons nog een tweede plasdras in de planning, ook 0,3 hectare. De les is dat er regelmatig gecontroleerd moet worden of het waterpeil voldoende is, de plasdras heeft begeleiding nodig. Wij hebben de rustperiode die er is voor de vogels wat te letterlijk genomen en zijn er daardoor te weinig geweest. De taken zijn wel een beetje verdeeld, maar we houden ons allebei bezig met het weidevogelbeheer en de zorg voor de afrastering die er dit jaar voor het eerst is. Bedoeling is om de predatie tegen te gaan. Of het effect heeft moet blijken. Het protocol is om bij de onderste draad regelmatig te maaien, omdat er anders teveel stroomverlies is. Tussen de 3e en 4e ontstaat te veel ruimte en maak je het volgens ons makkelijker voor de predatoren om er tussen- of onderdoor te gaan. En dan zijn er ook altijd nog de roofvogels."

> 'Wij hebben de rustperiode die er is voor de vogels wat te letterlijk genomen…'

Paardenfok

Vader Tonnie was ook veel met paardenfok bezig. Dat was volgens Zwannie een uit de hand gelopen hobby: "Zoon Erik woont in Schoonloo en heeft deze hobby voortgezet, ondanks dat hij astmatisch is voor

paarden, hooi en stro. Hij is vertegenwoordiger van veevoer en samen hebben Margriet en hij een eigen bedrijf met paardenfok en paardensport. Ze hebben twee kinderen, Tim en Lysanne. Lysanne traint paarden voor concours hippique."

Stoere vrouwen

Zwannie woont al 51 jaar op de boerderij en wil hier graag blijven wonen: "Ik ben op woensdagmiddag vrijwilliger bij zorgboerderij de Heemen van Pieter Berend Slager, wij zeggen PB. Ik geef de nesten door aan vrijwilligers Jan Timmer met wie ik een goed contact heb. Het maaien wordt sowieso uitgesteld tot 15 juni. Linda en Margreet: "De kwartaalbrief lezen we zeker. Wat we wel een beetje missen is de terugkoppeling van de gegevens. Aan het eind van het seizoen zouden we graag een overzicht van alle broedparen en nesten zien. En bij de start hadden we wel wat meer duidelijkheid gewild over de regels van het beheer b.v. hoe om te gaan met de plasdras als het niet goed gaat. Het gedrag van weidevogels beter leren kennen, dat is ook wel een wens. Om het beheer binnen het Collectief beter te leren kennen zouden we ook graag een uitstapje willen maken naar een ander gebied. Het is goed af en toe bij elkaar in de keuken te kijken en leren van elkaars ervaringen, de aantallen nesten, bescherming en het contact tussen boer en vrijwilliger, dat moet toch gemakkelijk te organiseren zijn." Dat een boerenbedrijf niet altijd door mannen gerund hoeft te worden, bewijzen deze drie stoere vrouwen wel.

- Henk van der Molen

Foto's: Wim Hartman

Weidevogels en BMP

Dit jaar is er bij het monitoren van de weidevogels in de CMG clusters een onderscheid gemaakt tussen het tellen van de vrijwilligers en het broedvogelonderzoek van de Sovon volgens de BMP (broedvogel monitoring project) methode. De vrijwilliger heeft zoals altijd als beschermer geteld en geadviseerd bij de boer over het legselbeheer met het aanleggen van een eventuele kuikenstrook en het verlengen van de rustperiode. De gegevens van Sovon worden gebruikt om een goed beeld te krijgen van het totaal aantal territoria.

Vijf rondes

Jelle Postma van Sovon heeft van begin april tot half juni 5 rondes en een nachtronde geteld in Hoeksmeer en Crangeweer. En Martin Brandsma, eveneens Sovon, heeft hetzelfde gedaan in Oling en Holwierde. Martin: "Voor mij is het een nieuw gebied, ik kan niks vergelijken. In Oling waren wel broedparen grutto en tureluurs en ook kievit, maar ik weet niet of ze succesvol zijn geweest. Bij een plasdras bij Holwierde telde ik 4 paartjes kluut, of ze jongen hebben gehad heb ik niet kunnen vaststellen. Andere soorten waren grasmus, blauwborst, roodborsttapuit en redelijk wat gele kwikstaarten." De bevindingen van Jelle in Crangeweer waren heel goed dit jaar: "Dit gebied heeft mooie plasdrassen en het aantal broedparen en territoria van grutto, tureluur en kievit was aanzienlijk, tijdens de alarmronde op 9 juni telde ik 18 paren grutto met jongen."

In het Hoeksmeer gebied (proefvlak ca. 100 ha) waren op 8 mei 54 weidevogel territoria. Ik heb redelijk wat opvliegende grutto's gezien maar ook die met hun kopje net boven het hoge gras uitkwamen, een duidelijke aanwijzing van een nest. En een overvliegende buizerd en/of kiekendief brachten tijdens mijn rondes nogal wat scholeksters, kieviten, tureluurs en grutto's de lucht in. Eind mei/begin juni nam het wel af en in de laatste ronde op 9 juni (alarmtelling) waren vooral de grutto's ineens weg. Zijn ze gemigreerd naar het gebied van Natuurmonumenten, is het broedsel mislukt of is er predatie, dat is niet duidelijk." November dit jaar komt een rapport uit met de definitieve resultaten. In 2022 zullen de vrijwilligers via een cursus getraind worden in de BMP methodiek, zodat zij dit in 2023 zelfstandig kunnen toepassen in de monitoring.

Henk van der Molen

Foto's: Wim Hartman

Voorlopige resultaten broedseizoen 2021

Foto: Wim Hartman

Het broedseizoen kwam maar laat op gang daar het koude en natte voorjaar. Toen het eindelijk wat warmer werd in mei bleken de weersomstandigheden helemaal niet zo ongunstig uit te pakken voor de weide- en akkervogels. De regen zorgde voor nattigheid in akkers en in grasland, landbouwtechnisch ongunstig, maar voor veel boerenlandsoorten betekende dit meer voedsel en dekking, omdat percelen pas laat in het seizoen gemaaid konden worden. Eind mei werden veel jonge kieviten waargenomen naast ondergelopen rijsporen of op andere natte plekken in weilanden en akkers. Het leverde vermoedelijk naast een goed broedseizoen ook een aantal nieuwe broedvogels op waarover later na het veldseizoen veel meer.

Een klein voorproefje kan al wel gegeven worden. Bij Stedum is een Paapje met jongen ontdekt en in een beheerperceel in Slochteren is in mei deze soort zingend aangetroffen. Dat was het eerst in een beheerperceel voor akkervogels. Langs de Noordkust in een vogelakker werd een zingende Graszanger ontdekt; zover bekend het eerste voorjaarsgeval voor Groningen. Ook keerde de Steppekiekendief weer terug. Een jong uit het nest van 2019 overzomerde in de nabijheid van de oude nestplek. Tot een broedpoging kwam het niet zover nu bekend is.
Het wachten is op alle resultaten en pas dan kan met zekerheid het broedseizoen van 2021 beoordeeld worden. Naar alle waarschijnlijkheid is het voorjaar en zomer van 2021 bijzonder en succesvol geweest voor akker- en weidevogels in het werkgebied van Collectief Midden Groningen.

-Bauke Koole

Foto: Wim Hartman

Drone vliegen

Het is 7 mei, kwart over 6 als ik de parkeerplaats van de kerk in Stedum oprijd. Er staan 2 auto's, van Joes en van Kor, 2 dronepiloten van het collectief die gaan dronevliegen. Na een begroeting en kennismaking is het wachten op Johan, dan zijn we compleet om op pad te gaan. Als Johan is gearriveerd bespreken de mannen het perceel welke ze gaan monitoren, via de mobiel hebben ze toegang tot de site met de te monitoren percelen, vandaag is het een perceel naast de plasdras vlak naast "Peertil". Samen rijden we naar de bewuste plek toe, ik moet toegeven dat het geen straf is om zo vroeg in het veld te zijn, wat een rust, wat een geluiden, echt genieten met een grote G!

De mannen zijn in opperbeste stemming en benieuwd naar wat ze zullen aantreffen, gaat het lukken met de warmtecamera?, de grondtemperatuur is rond de 1 graad boven nul, dus warme waarnemingen moeten goed te zien zijn. Joes installeert als eerste zijn privé camera en stelt deze zo in dat er iedere paar minuten een opname wordt gemaakt, leuk om terug te kijken. Dan worden de flightcases uitgeladen met de diverse onderdelen voor de drone, een groot zeil wordt op de grond uitgelegd. Daarna worden alle onderdelen uitgepakt, het zijn er meer dan ik had gedacht. Allereerst de drone, de propellers worden geplaatst en de drone wordt op veilige afstand zo vlak mogelijk neergezet. Dan de combox, deze moet vrij staan en regelt het contact met het 4G netwerk, een taak van mij als coördinator is o.a. om te zorgen dat er voldoende data op het simkaartje staat, want geen verbinding = geen bereik = geen foto's / waarnemingen. Vervolgens de controller voor het besturen van de drone, met daarboven de iPad waar alle vluchtinformatie op te lezen is.

Na een test gaat de drone omhoog, Johan maakt een route op de iPad aan, en na een testfoto gaat de drone omhoog naar 30 meter. De drone vliegt nu het patroon langs welke Johan heeft ingegeven. Als snel komen de eerste warmtemeldingen binnen, er wordt snel een foto gemaakt, deze is van 30 meter hoogte, we zijn afhankelijk van de warmtecamera. De accu's zijn met dit koude weer snel leeg, ook waait het een beetje, dat kost ook extra energie.
Na ongeveer 2 uur in het veld zijn de batterijen allemaal opgebruikt, we kijken met de verrekijker nog een tijdje in het veld en zien van alles vliegen, prachtig om te zien!

Werkt de drone vlekkeloos? Nee, niet altijd zeggen de dronepiloten, de verbinding is soms een probleem, last van windmolens en Tennet masten, de batterijduur is soms ook een dingetje, bij koud weer is de accu snel leeg. Verder is het jammer dat er geen fysiek beeld te zien is van bijvoorbeeld een weidevogel of een nest, ik begrijp later pas dat het juist gaat om het leren lezen van de warmtebeelden en niet om de echte foto, weer een leerproces voor mij!
Verder kan de manier van delen van waarnemingen beter, er moeten meer mensen bij betrokken worden, ik noteer het voor het volgend seizoen!

Het was een unieke ervaring om zo in het weiland te staan, speurend naar de legsels, daar doen we het voor, en temeer realiseer ik mij wat de grote waarde is van de betrokken vrijwilligers, hun kennis en verantwoordelijkheid redden veel jonge kuikens het leven en zonder hun inzet was dit niet mogelijk.
Doorzetters zijn het, ondanks de vele tegenslagen die wij met de drone hebben gehad. Hierbij wil ik jullie hartelijk bedanken!

-Menze

Foto: Menze Hofman

Foto: Janny Kooistra

28 juni 2021 Veldbijeenkomst grasranden

Het was een prachtige tropische zomeravond tijdens de veldexcursie voor graslanden. We waren te gast bij familie Van der Broek in Luddeweer (beheerder van grasranden). Herbert Koekkoek en Louw Hoekstra waren aanwezig en vertelden over de effecten van verschraling van de grasranden. De maaidatum van 1 juli werd ter discussie gesteld vanuit verschillende invalshoeken. Het was een interessante bijeenkomst waar ook beheerders met randen van Prolander* voor waren uitgenodigd. Als afsluiting was er een hapje en een drankje uit de kofferbak. Er werd nog lang doorgepraat…

Veldbijeenkomsten 'Meer kennis, minder middelen'

28 en 29 juni 2021

29 juni 2021 Veldbijeenkomst akkerranden

Zo warm en zomers als de avond voor grasranden, zo koud en nat was de avond voor akkerranden. We begonnen bij Gerben Stellingwerf in de schuur waarna we naar de eerste randen toeliepen. Vervolgens nog een aantal randen bij langs gelopen. De drie jarige randen zijn erg vergrast, de twee jarige staan er nu nog wel mooi bij. Als laatste stopten we bij het strokenteelt perceel van Gerben. Deze werd omringt door het Lippstadter mengsel en stond er prachtig bij. De afsluiting was in Gerbens schuur, omdat het toch wel aardig fris was geworden. De waarde van de driejarige rand werd ter discussie gesteld vanwege veronkruiding, vergrassing en ongewenste biodiversiteit (zoals kniptorren, ritnaalden en emelten).

*Op bladzijde 12 besteden wij hier aandacht aan. De beheerders waren voor beide bijeenkomsten uitgenodigd.

Gouden Gronden

Op 31 mei en 1 juni verzorgde CMG een tweetal online studiebijeenkomsten over bodembiodiversiteit. Dit vanuit het programma Gouden Gronden, een samenwerkingsovereenkomst tussen verschillende partijen met betrekking tot goed bodembeheer. Het eerste uur van de bijeenkomst werd gebruikt om de basis van bodemkunde op te frissen. In het tweede uur werd de toepassing gemaakt naar ons dagelijkse werk, de interactie tussen gewas, bodem, het weer en het handelen van de teler. De bijeenkomst werd gegeven door Louw Hoekstra, teeltadviseur. Op maandag was het programma gericht op akkerbouw, op dinsdag op veehouderij. De bijeenkomsten zijn opgenomen en terug te zien.

Voor meer informatie, of wilt u deze bijeenkomsten terugzien, neemt u dan contact op met Janny Kooistra (jannykooistra@collectiefmiddengroningen.nl).

Kijken op het bedrijf bij het project "Schoon erf, schoon water"

We hebben daarom op 30 juni 2021 twee bijeenkomsten georganiseerd: één voor akkerbouwers en één voor melkveehouders. Deze werden gehouden bij Akkerbouwbedrijf Mts. Bos in Uithuizermeeden, hij heeft een wasplaats op zijn erf aangelegd, en bij Melkveehouder W. Hartjes in Appingedam, hij heeft een perssappenopvang bij zijn sleufsilo's gerealiseerd. Bij beide avonden werden ervaringen gedeeld over het bedrijfsbezoek door onder andere het waterschap en ook ervaringen met nemen van maatregelen en de uitkering van de subsidiegelden.

Kijk hier voor een uitgebreid verslag van de bijeenkomst in Uithuizermeeden.

Als deelnemer aan SESW krijgt u de mogelijkheid om gedurende de looptijd van het project, uw erf op orde te brengen. U bent dan ook vrijgesteld van reguliere handhavingsbezoeken van het waterschap. Neemt u bovenwettelijke maatregelen? Dan kunt u een bijdrage in de kosten krijgen. Wilt u meer informatie over dit project? Kijk dan op *schoonerfschoonwater*

Deltaplan Agrarisch Waterbeheer
COLLECTIEF MIDDEN GRONINGEN Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer
GrAJK
LTO noord
Het wordt financieel mogelijk gemaakt door:
provincie groningen
Waterschap Noorderzijlvest

Op vrijdag 9 april 2021 was de **Startbijeenkomst akkervogels**. Bauke Koole heeft de monitoringsresultaten doorgenomen via de Gis viewer en Almut Schlaich een zeer leuke en informatieve presentatie over kiekendieven. Onder andere over het herkennen van de verschillende soorten.

Op vrijdag 16 april 2021 was de **Vogelherkenningscursus**. Het was een gemengde cursus voor zowel akkervogels als weidevogels. Bauke ging een heel aantal soorten bij langs en liet verschillende geluiden horen. Helaas was er minder tijd dan dat er te vertellen is over de vogels en hun gedrag.

Kruidenrijk grasland

Kruidenrijk grasland is een actueel onderwerp binnen de melkveehouderij. Kruidenrijk grasland zorgt voor meer biodiversiteit en dat is goed voor het imago. Maar ook de bodemvruchtbaarheid wordt groter en daardoor wordt de bodem weerbaarder. Ook is kruidenrijk grasland goed voor de gezondheid van het vee. En juist in droge periodes op droogtegevoelige percelen hebben kruiden een meerwaarde qua opbrengst. Heeft u al kruidenrijk grasland? In het nieuwe GLB kunt u met kruidenrijk grasland uw laatste toeslagen ontvangen (ecoregeling).

Gaat u in september nieuw grasland inzaaien, denk er eens over na of u ervaring wilt opdoen met kruidenrijk grasland op een klein perceel of als een rand. Binnen CMG starten we deze maand met 2 nieuwe projecten over kruidenrijk grasland, waarbij het accent ligt op kennisvermeerdering en kennisdeling. Hoe maak je deze 'nieuwe' teelt tot een succes in de bedrijfsvoering?! Er is nog enige beheerruimte voor zowel productief kruidenrijk zoals de saladebuffetten, maar ook voor extensief kruidenrijk grasland.

Bel met Janny Kooistra voor meer informatie over deze kruidenrijk grasland-projecten (06 25495953) JannyKooistra@collectiefmiddengroningen.nl

Foto: Ron Iwema

Gras- en akkerranden bij Prolander

Prolander is sinds 2015 de naam van de (opgeheven) rijksdienst Dienst Landelijk Gebied. Als uitvoeringsorganisatie voor het landelijk gebied van de provincies Groningen en Drenthe heeft Prolander gronden van deze provincies in tijdelijk beheer. Niet alle percelen worden direct ingericht.

Foto: Ron Iwema

Daarom verpacht Prolander jaarlijks de agrarische gronden die nog niet ingezet worden. Sinds 2020 zet Prolander in op een duurzaam beheer van de pachtgronden en zijn de pachtvoorwaarden aangepast, waaronder een verbod op glyfosaat en 6% natuurvriendelijk beheer in de vorm van randenbeheer. De provincie Groningen heeft de agrarische collectieven in de provincie gevraagd te ondersteunen bij de realisatie van de gras- en akkerranden.

Collectief Midden Groningen heeft de afgelopen maanden deze ondersteuning uitgevoerd. Dit houdt in het intekenen van de gras- en akkerranden, het regelen van zaaizaad voor de akkerranden, het praktisch adviseren over o.a. het inzaaien en het beheren van de akkerrand en toezicht houden. Het is wenselijk dat de pachter lid is van een collectief. De komende maanden worden de pachters uitgenodigd voor een aantal veldbijeenkomsten met een teeltadviseur om kennis en ervaring te delen.

Een interview met de man achter het digitale CMG

Naam: Epko Staring

Bedrijf: Kaspcreations

Hoe is de samenwerking tussen Kaspcreations en CMG ontstaan?
Oei, dat was al voor mijn tijd. Toen ik bij Kaspcreations kwam werken zat Marjon Schultinga al op kantoor, en daar begon mijn kennismaking en samenwerking met Collectief. Dat was de tijd dat ik voor het eerst termen als "kruidenrijke akkerrand" en "ruige mest rijden" kreeg te horen.

Welke werkzaamheden voeren jullie uit voor het collectief?
Wij bouwen en onderhouden de website, verzorgen de web- en mailhosting, zorgen voor de Cloud waarin het bestuur en de werknemers hun bestanden bewaren en delen, en assisteren zo veel mogelijk met technische zaken. Met veel plezier kan ik toevoegen, de samenwerking wordt door ons altijd als erg prettig ervaren.

Welke dingen doet Kaspcreations nog meer?
Wij doen een groot aantal internet gerelateerde werkzaamheden. Ontwerpen van logo's en huisstijlen, het bouwen en onderhouden van websites, marketing & zoekmachine-optimalisatie, en we hebben natuurlijk Platform Fokus als groot lopend project. Dit is een bewonersplatform voor het bevingsgebied in Noord-Nederland, waarin deelnemers aan het versterkingstraject zich kunnen verenigen.

Wat vindt je het leukst om te doen?
Persoonlijk vindt ik het meeste voldoening in het bouwen van 'custom systemen', zoals Platform Fokus. Deze zijn niet gebaseerd op bestaande frameworks zoals WordPress, maar worden door ons helemaal zelf ontwikkeld. Hier gaat de meeste creativiteit in zitten, en geeft je als ontwikkelaar ook de meeste vrijheid om de code zo te schrijven als je zelf wilt. Daarnaast is zoekmachine-optimalisatie erg leuk. Soms kun je door subtiele veranderingen in tekst veel hoger in Google komen te staan, als je maar snapt hoe een zoekmachine "denkt".

Ben je blij met de nieuwe website?
Jazeker! We waren zelf erg tevreden met het ontwerp, en gelukkig deelden de leden van Collectief deze mening. Het is vanuit onderhoudsperspectief ook mooi om met een fris en modern systeem te werken, en ook wel zo veilig. En het was mooi om door de indeling van de website de organisatiestructuur van het Collectief beter naar buitenstaanders te kunnen vertalen.

Wat is het leukste/grappigste wat je ooit bent tegengekomen tijdens jouw werk voor het collectief?
Door de jaren heen zijn er veel leuke momenten geweest, maar wat bij mij nog steeds als eerste te binnen schiet als ik aan Collectief denk, zijn al die termen 😅 "kruidenrijke akkerrand", "droge en natte dooradering".

Ben je door het collectief anders gaan kijken naar de agrarische wereld of natuurbeheer?
Ja, absoluut. Ik was me er niet van bewust wat er voor nodig is om land/akkerbouw en natuurbeheer goed samen te kunnen laten gaan. Ondanks dat je als agrariër natuurlijk het meeste uit je land moet zien te halen, zijn er toch manieren gevonden om het wild, de akkervogels, het water en de diversiteit in de natuur ook te behouden. Als ik nu door de provincie rijdt, vallen me die 'kruidenrijke akkerranden' direct op. En dan is het leuk om te beseffen dat je hier ook een piepklein aandeel in hebt gehad, al was het maar de website of de hosting :)

Foto's: Janny Kooistra

Afrastering Crangeweer 2021

VOGELKENNIS

Kluut

Latijnse naam: *Recurvirostra avosetta*

Familie: Recurvirostridae (Kluten)

Status: De kluut staat niet op de Nederlandse rode lijst, maar wel als kwetsbaar op de Vlaamse Rode Lijst. De soort staat als niet bedreigd op de internationale Rode Lijst van de IUCN

De kluut leeft vooral in zoute milieus: slikgebieden. In zoete gebieden komt hij ook voor op kort grasland en in open bouwland (bieten, zomergranen, aardappelen en maïs). Korte vegetaties zijn essentieel. Hij zeeft met zijn snavel dierlijk voedsel uit het slib in ondiep water. Tijdens het broedseizoen veranderd dit in een soort prikken en roeren. Hij eet voornamelijk verschillende soorten kreeftjes en insecten. De kluten die in Nederland broeden trekken in het najaar weg naar West Europa of Afrika, maar het komt steeds vaker voor dat kluten in Nederland overwinteren. In februari/maart keren de weggetrokken kluten weer terug. De kluut komt voornamelijk voor in de kustgebieden.

De kluut heeft een opvallende balts. Ze leggen (van eind april tot eind juni) 3-4 eieren in een kuiltje op de grond (op klei, slik of weiland). Na 23-25 dagen komen de jongen uit en 35-42 dagen zijn de jongen vliegvlug (de jongen zijn nestvlieders en blijven dus niet in het nest). Kluten broeden in kolonies.

Wist je dat?

- Wanneer een roofdier op zijn jongen jaagt, een kluut doet alsof hij gewond is, om de aandacht af te leiden?
- Een kluut zijn eigen naam roept? *'Kluut, kluut!'*

Bron: www.vogelbescherming.nl

Foto: Joes Boerma